

บทที่ 5

รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์5.1 บทนำ

ในบทที่ 4 ได้กล่าวถึงการทดลองหาลักษณะสมบัติของมอเตอร์ตัวกันแบบแล้ว ในบทนี้จะกล่าวถึงการจับรูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์ เปรียบเทียบกับสัญญาณแรงดันที่ใช้จุดขนวน thyristor เพื่อศึกษาถึงการคอมมิวเทชัน

รูป 5.1 เป็นวงจรของขดลวดอาร์เมเจอร์ในมอเตอร์ตัวกันแบบ ในการทำงาน thyristor P, P' จะถูกจุดขนวนพร้อมกัน ทำให้กระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์จะไหลจาก D ไป C ถ้า X มีศักย์เป็นบวก และกระแสจะไหลจาก B ไป A ถ้า Y มีศักย์เป็นบวก กระแสทั้งสองจะมีทิศทางเดียวกันคือจากคานกลางไปสู่คานบน ทำให้เกิดแรงบิดขึ้นในทิศทางหนึ่งเป็นผลให้ขดลวดสนามแม่เหล็กหมุน และกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์จะต้องหยุดไหลเพื่อกลับทิศทางก่อนที่จะเข้าไปในสนามแม่เหล็กของขั้วแม่เหล็กชนิดตรงข้าม หลังจากทีขดลวดสนามแม่เหล็กเคลื่อนที่ไป 180 electrical degree thyristor N, N' จะถูกจุดขนวนพร้อมกันเพื่อทำให้กระแสไหลจาก A ไป B ถ้า X มีศักย์เป็นบวก และจาก C ไป D ถ้า Y มีศักย์เป็นบวก จึงจะทำให้ทิศทางของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์สัมพันธ์กับชนิดของขั้วแม่เหล็ก

ในการจับรูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์ ใช้ electromagnetic oscillograph จับรูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์ W, Z เปรียบเทียบกับสัญญาณแรงดันที่ใช้จุดขนวน thyristor P, P' และสัญญาณแรงดันที่ใช้จุดขนวน thyristor N, N'

5.2 การคอมมิวเทชันที่ความเร็วต่ำและความเร็วสูง

ในการศึกษาเกี่ยวกับการคอมมิวเทชันของ thyristor นั้น ทำโดยใช้มอเตอร์มาหมุนมอเตอร์ตัวกันแบบโดยที่ไม่มีกระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก ที่ความเร็วต่ำ และความเร็วสูง จับรูปคลื่นทั้งแสดงในรูป 5.2 และ 5.3 ตามลำดับ แล้วหมุนที่ความเร็วสูงโดยมีกระแสในขดลวดสนามแม่เหล็กดังรูป 5.4

รูป 5.2 เป็นรูปคลื่นในตอนที่ไม่มีกระแสในขดลวดสนามแม่เหล็กและ trigger angle = $+40^\circ$ ขณะที่ความเร็ว 600 rpm ที่จุด A เมื่อมีสัญญาณแรงดันไปจุดขนวน thyristor P, P' จะทำให้มีกระแสไหลในขดลวดอาร์เมเจอร์ W และต่อมาหลังจากขดลวดสนามแม่เหล็กหมุนไป

180 electrical degree คือที่จุด B จะมีสัญญาณแรงดันไปจุดขนวน thyristor N,N' ทำให้กระแสไหลในขดลวดอาร์เมเจอร์ w ไหลในทิศทางตรงข้าม จะเห็นว่ากระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์ w ไหลหยุดไหลก่อนที่จะถึงจุด B ทั้งนี้เนื่องจากกระแสสลับจากแหล่งจ่ายไฟเป็นคลื่นรูปไซน์ thyristor P,P' จึงถูกทำให้หยุดนำกระแสเมื่อกระแสที่ไหลผ่านมีค่าต่ำกว่าค่าไฮลิ่งเคอร์เรนท จากจุด B เมื่อขดลวดสนามแม่เหล็กหมุนไป 180 electrical degree คือที่จุด C จะมีสัญญาณแรงดันไปจุดขนวน thyristor P,P' ทำให้มีกระแสไหลในขดลวดอาร์เมเจอร์ z ในทิศทางตรงข้ามกับที่จุด B แต่ทิศทางเดียวกับที่จุด A จึงเป็นผลให้ทิศทางของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์ สัมพันธ์กับชนิดของขั้วแม่เหล็กอยู่เสมอ จะเห็นว่าการคอมมิวเทชันที่ความเร็วต่ำจะเป็นแบบ natural commutation กล่าวคือ thyristor จะถูกทำให้หยุดนำกระแสเนื่องจากกระแสสลับที่มาจากแหล่งจ่ายไฟที่จ่ายให้กับขดลวดอาร์เมเจอร์เป็นคลื่นรูปไซน์ เมื่อกระแสที่ไหลผ่าน thyristor มีค่าต่ำกว่าค่าไฮลิ่งเคอร์เรนท ก็จะทำให้ thyristor หยุดนำกระแสไก่อนที่ขดลวดอาร์เมเจอร์จะเข้าไปอยู่ในสนามแม่เหล็กของขั้วแม่เหล็กชนิดตรงข้าม

รูป 5.3 เป็นรูปคลื่นในขณะที่ความเร็วเป็น 1060 rpm และ trigger angle = +40° ที่จุด M จะมีสัญญาณแรงดันไปจุดขนวน thyristor N,N' ทำให้กระแสไหลในขดลวด z ต่อมาเมื่อขดลวดสนามแม่เหล็กหมุนไป 180 electrical degree คือที่จุด N จะมีสัญญาณแรงดันไปจุดขนวน thyristor P,P' เป็นผลให้มีกระแสไหลในขดลวด w ในทิศทางตรงข้ามกับที่จุด M และเมื่อขดลวดสนามแม่เหล็กหมุนไปอีก 180 electrical degree คือที่จุด O จะมีสัญญาณแรงดันไปจุดขนวน thyristor N,N' เพื่อทำให้กระแสไหลในขดลวดอาร์เมเจอร์ในทิศทางตรงข้ามกับที่จุด N แต่จากรูปจะเห็นว่าเมื่อมาถึงจุด O ปรากฏว่ากระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์ w ยังไม่หยุดไหลเนื่องจาก thyristor ยังไม่สามารถหยุดนำกระแสได้ เพราะความเร็วของการเคลื่อนที่ของขดลวดสนามแม่เหล็กสูง จึงทำให้กระแสสลับจากแหล่งจ่ายไฟซึ่งเป็นคลื่นรูปไซน์ยังไม่ทันจะลดต่ำกว่าค่าไฮลิ่งเคอร์เรนทของ thyristor เพื่อทำให้ thyristor หยุดนำกระแสก่อนที่จะถึงจุด O ซึ่งขดลวดอาร์เมเจอร์จะไปอยู่ในสนามแม่เหล็กของขั้วแม่เหล็กชนิดขั้วตรงข้าม จะเห็นว่าการคอมมิวเทชันที่ความเร็วสูงไม่สามารถคอมมิวเทชันแบบ natural commutation ได้

รูป 5.4 เป็นรูปคลื่นที่ความเร็ว 1500 rpm และมุม trigger angle = $+40^\circ$ แต่มีกระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก 1.2A. จะเห็นว่ากรคอมมิวเทชั่นเป็นไปอย่างสมบูรณ์ thyristor สามารถหยุดนำกระแสได้ทันก่อนที่ขดลวดอาร์เมเจอร์จะเข้าไปอยู่ในสนามแม่เหล็กของขั้วแม่เหล็กชนิดตรงข้าม การคอมมิวเทชั่นเป็นไปอย่างสมบูรณ์ทั้ง ๆ ที่ความเร็วสูง เพราะเนื่องจากแรงดันย้อนกลับ (back emf) ที่เกิดขึ้นในขดลวดอาร์เมเจอร์ซึ่งแรงดันย้อนกลับ (back emf) จะมีทิศทางย้อนกลับกันกับทิศทางของแรงดันสลับที่จ่ายให้แก่วงจรอาร์เมเจอร์ ซึ่งจะช่วยให้ thyristor หยุดนำกระแสได้ทันก่อนที่ขดลวดอาร์เมเจอร์จะเข้าไปอยู่ในสนามแม่เหล็กของขั้วแม่เหล็กชนิดตรงข้าม ทำให้ทิศทางของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์สัมพันธ์กับชนิดของขั้วแม่เหล็กอยู่เสมอ การคอมมิวเทชั่นที่ความเร็วสูงจึงเป็นแบบ forced commutation โดยอาศัยแรงดันย้อนกลับ (back emf) ในการหยุดนำกระแสของ thyristor

5.3 รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์

ในหัวข้อนี้เป็นการจับจากรูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์เปรียบเทียบกับสัญญาณแรงดันที่ใช้จุดชนวน โดยจับจากรูปคลื่นที่มุม trigger angle และค่าของกระแสในขดลวดสนามแม่เหล็กต่าง ๆ กัน

รูป 5.5 ถึง 5.7 เป็นรูปคลื่นที่มุม trigger angle = $+40^\circ$ และค่าของกระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 0.6A. มีความเร็ว 400, 1000, 1500 rpm ตามลำดับ จากรูปจะเห็นว่า การคอมมิวเทชั่นเป็นไปอย่างสมบูรณ์ทุก ๆ ความเร็ว ที่ความเร็วต่ำซึ่งการคอมมิวเทชั่นเป็นแบบ natural commutation ที่มุม trigger angle = $+40^\circ$ นี้ขดลวดอาร์เมเจอร์ที่นำกระแสจะอยู่ห่างจากขั้วแม่เหล็กชนิดตรงข้ามมากทำให้มีเวลามากพอที่กระแสที่ไหลผ่าน thyristor (เป็นกระแสที่มาจากแหล่งจ่ายไฟสลับที่เป็นคลื่นรูปไซน์ ทิศทางการไหลของกระแสจะกลับทิศทางทุก ๆ 10 msec.) จะมีโอกาสลดลงต่ำกว่าค่าโวลติจ เคอร์เรนท์ได้ เป็นผลให้ thyristor สามารถหยุดนำกระแสได้ทันก่อนที่ขั้วแม่เหล็กชนิดตรงข้ามจะเข้ามาหา การคอมมิวเทชั่นจึงเป็นไปอย่างสมบูรณ์ ส่วนที่ความเร็วสูงซึ่งการคอมมิวเทชั่นไม่สามารถจะเป็นแบบ natural commutation ได้ เนื่องจากขั้วแม่เหล็กชนิดตรงข้ามจะเคลื่อนที่เข้ามาหาขดลวดอาร์เมเจอร์ด้วยความเร็วสูงทำให้กระแสที่ไหลผ่าน thyristor ไม่ทันมีโอกาสนี้จะมีค่าลดลงต่ำกว่าค่าโวลติจ เคอร์เรนท์

ดังนั้นในการคอมมิวเทชันที่ความเร็วสูงจึงต้องเป็นแบบ forced commutation โดยอาศัยแรงดันย้อนกลับ (back emf) ทำให้ thyristor สามารถหยุดนำกระแสได้ทันก่อนที่ชั่วแม่เหล็กชนิดตรงข้ามจะเข้ามาหา ซึ่งจากรูป 5.7 จะเห็นว่าการคอมมิวเทชันก็เป็นไปอย่างสมบูรณ์เนื่องจากที่มุม trigger angle = $+40^\circ$ นี้ชดวคอาร์เมเจอร์มีโอกาสที่จะผ่านศูนย์กลางชั่วของชั่วแม่เหล็กซึ่งมีความเข้มสนามแม่เหล็กสูงที่สุด แรงดันย้อนกลับที่เกิดขึ้นจึงมีค่าสูงพอที่จะทำให้ thyristor หยุดนำกระแสได้ทันก่อนที่ชั่วแม่เหล็กชนิดตรงข้ามจะเข้ามาหา

รูป 5.8 ถึง 5.10 เป็นรูปคลื่นที่มุม trigger angle = $+40^\circ$ และความเร็ว 400, 1000, 1500 rpm ตามลำดับเหมือนรูป 5.5 ถึง 5.7 แต่ค่าของกระแสในชดวคสนามแม่เหล็กเป็น 1.2A. จากรูปจะเห็นว่าการคอมมิวเทชันสมบูรณ์ทุก ๆ ความเร็วกล่าวคือทิศทางของกระแสสัมพันธ์กับชนิดของชั่วแม่เหล็ก

รูป 5.11 ถึง 5.13 เป็นรูปคลื่นที่มุม trigger angle = $+20^\circ$ และความเร็ว 400, 1000, 1500 rpm ตามลำดับ ค่าของกระแสในชดวคสนามแม่เหล็ก = 0.6A. ส่วนรูป 5.14 ถึง 5.16 เป็นรูปคลื่นที่มุม trigger angle = $+20^\circ$ และความเร็ว 400, 1000, 1500 rpm ตามลำดับ แต่ค่าของกระแสในชดวคสนามแม่เหล็ก = 1.2A. ซึ่งจากรูปจะเห็นว่าการคอมมิวเทชันก็เป็นไปอย่างสมบูรณ์ถึงแม้ว่าที่มุม trigger angle = $+20^\circ$ นี้ ชดวคอาร์เมเจอร์ที่นำกระแสจะอยู่ห่างจากชั่วแม่เหล็กชนิดตรงข้ามน้อยกว่าที่มุม $+40^\circ$ แต่การคอมมิวเทชันที่ความเร็วต่ำซึ่งเป็นแบบ natural commutation ก็ยังเป็นไปได้ เนื่องจากเวลายังมากพอที่จะทำให้ thyristor หยุดนำกระแสโดย natural commutation ได้ ส่วนที่ความเร็วสูงชดวคอาร์เมเจอร์มีโอกาสที่จะผ่านศูนย์กลางชั่วของชั่วแม่เหล็กจึงทำให้ thyristor หยุดนำกระแสโดยวิธี forced commutation ได้ จึงทำให้การคอมมิวเทชันเป็นไปอย่างสมบูรณ์ทั้งที่ความเร็วต่ำและความเร็วสูง

รูป 5.17 และ 5.18 เป็นรูปคลื่นที่มุม trigger angle = 0° และความเร็ว 400, 1100 rpm ตามลำดับ ค่าของกระแสในชดวคสนามแม่เหล็ก = 1.2A. ซึ่งที่มุม trigger angle = 0° นี้ ชดวคอาร์เมเจอร์ที่นำกระแสจะอยู่ใกล้ชั่วแม่เหล็กชนิดตรงข้ามมากจึงทำให้การคอมมิวเทชันส่วนใหญ่อาศัย forced commutation ซึ่งที่มุมนี้เมื่อชดวคอาร์เมเจอร์นำกระแสแล้วหลังจากชั่วแม่เหล็กเคลื่อนที่ไปชดวคไม่มีโอกาสผ่านศูนย์กลางชั่วของชั่วแม่เหล็กจึงทำให้การคอมมิวเทชัน

จะไม่สมบูรณ์ถ้าความเร็วสูง เป็นผลให้ทำงานไค้ที่ความเร็วต่ำกว่าที่มุมบวก $+20^{\circ}$, $+40^{\circ}$ จาก
รูป จะเห็นว่าการคอมมิวเทชันที่ความเร็ว 400 rpm ยังสมบูรณ์ส่วนที่ความเร็ว 1100 rpm
ไม่ค่อยจะสมบูรณ์จะเห็นไค้จากเวลาที่กระแสไหลในขลวดอาร์เมเจอร์นานกว่าจะหยุดไหล

รูป 5.19 และ 5.20 เป็นรูปคลื่นที่มุม $\text{trigger angle} = -10^{\circ}$ และความเร็ว
เร็ว 400, 890 rpm ตามลำดับ ค่าของกระแสในขลวดสนามแม่เหล็ก = 1.2A. ซึ่งที่มุม
 $\text{trigger angle} = -10^{\circ}$ นี้ ขลวดอาร์เมเจอร์ที่นำกระแสจะอยู่ใกล้ขั้วแม่เหล็กชนิดตรงข้ามมาก
กว่าที่มุม $= 0^{\circ}$ จึงทำให้การคอมมิวเทชันส่วนใหญ่เป็นแบบ forced commutation และทำงาน
ไค้ที่ความเร็วต่ำกว่าที่มุม $= 0^{\circ}$ จากรูปจะเห็นว่าการคอมมิวเทชันที่ความเร็ว 890 rpm เริ่ม
จะไม่สมบูรณ์จะเห็นไค้จากเวลาที่กระแสไหลในขลวดอาร์เมเจอร์นานกว่าจะหยุดไหล

จากรูป 5.4, 5.7, 5.10, 5.13 และ 5.16 จะเห็นว่ากระแสจะไหลในขลวด
อาร์เมเจอร์ขั้วใดขั้วหนึ่งเพียงขั้วเดียวในหนึ่งช่วงเวลาแล้วจะหยุดไหลในอีกหนึ่งช่วงเวลาถัดไปโดยที่
กระแสจะไหลในขลวดอีกขั้วหนึ่งแทน ที่เป็นดังนี้ จะขออธิบายตามรูป 5.10 ในช่วงเวลาแรกคือ
ที่จุด R เมื่อมีสัญญาณแรงดันไปจุดขนวน thyristor P, P' ซึ่งเป็นขั้วที่ขั้ว Y (ตามรูป 5.1)
มีศักย์เป็นบวกเมื่อเทียบกับ X จึงทำให้ thyristor P นำกระแส เป็นผลให้มีกระแสไหลใน
ขลวด W ในทิศทางจาก B ไป A เมื่อขลวดสนามแม่เหล็กหมุนไป 180 electrical
degree คือที่จุด S จะมีสัญญาณแรงดันไปจุดขนวน thyristor N, N' ซึ่งในขณะที่มาถึงจุด S
นี้ขั้ว Y จะกลับขั้วคือมีศักย์เป็นลบเมื่อเทียบกับ X ทั้งนี้เพราะจากจุด R มาจุด S นี้ใช้เวลา
 $\frac{1}{4}$ ของเวลาที่ใช้ในหนึ่งรอบของการหมุนของมอเตอร์ ซึ่งเมื่อมอเตอร์มีความเร็ว 1500 rpm
เวลาจากจุด R มาจุด S จะเท่ากับ 10 msec. ที่จุด R เป็นขณะที่มีกระแสไหลในขลวด W
ค่าแสดงว่าขั้ว Y เพิ่งจะเริ่มเป็นขั้วบวก และต่อมาอีก 10 msec. เมื่อถึงจุด S ขั้ว Y ก็
กลับขั้วเป็นขั้วลบเนื่องจาก X, Y เป็นขั้วของแรงดันสลับความถี่ 50 Hz. จึงทำให้ในขณะที่มี
สัญญาณที่จุด S มาจุดขนวน thyristor N, N' นั้นขั้ว Y จะเป็นลบเป็นผลให้ thyristor N'
เป็นขั้วที่นำกระแส ทำให้กระแายังคงไหลในขลวด W แต่มีทิศทางตรงข้ามกับที่จุด R คือจาก A
ไป B ต่อมาที่จุด T เมื่อขลวดสนามแม่เหล็กหมุนไป 180 electrical degree ซึ่งจาก
จุด S มาจุด T นี้ใช้เวลา 10 msec. เหมือนกัน จึงทำให้ในขณะที่มีสัญญาณที่จุด T มาจุดขนวน

thyristor P, P' นั้นตัว Y จะกลับเข้ามาเป็นขั้วบวกพอดีทำให้ thyristor P นำกระแส เป็นผลให้มีกระแสไหลในขดลวด W แต่มีทิศทางตรงข้ามกับที่จุด S คือจาก B ไป A และ จากรูปจะเห็นว่าขนาดของกระแสจะมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงจุด U แล้วหลังจากนั้นขนาดของ กระแสจะลดลงเรื่อย ๆ ที่เป็นดังนี้เพราะขณะที่จุด R เป็นขณะที่ตัว X เพิ่งจะเป็นขั้วบวกและต่อมา อีก 10 msec. คือที่จุด S จะเป็นขณะที่ตัว Y เป็นลบ แต่ขนาดของแรงดันจะมากกว่าที่จุด R เพราะความเร็วของมอเตอร์ที่อ่านได้จาก tachometer ไม่ถูกต้องจริง ๆ ซึ่งอาจจะมีควมผิดพลาดได้ถึง ± 5 rpm จึงทำให้เวลาจากจุด R มาจุด S หรือจากจุด S ไปจุด T ไม่ใช่ 10 msec. จริง ๆ เป็นผลให้การจุดขนวนไม่ตรงกับขนาดของแรงดันที่เท่าเทียมเสมอ เนื่องจาก เหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ขนาดของแรงดันที่มาตรงกับขณะที่มีสัญญาณไปจุดขนวนจะ shift ไปเรื่อย ๆ คือจะมีขนาดมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงจุด U หลังจากนั้นขนาดก็จะลดลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึง จุด V ซึ่งเป็นจุดที่มีสัญญาณไปจุดขนวน thyristor P, P' แต่รูปคลื่นของแรงดันกลับได้ shift มาจนกระทั่งในขณะที่จุด V นี้ตัว Y จะมีศักย์เป็นลบจึงทำให้ thyristor P' นำกระแส เป็นผลให้มีกระแสไหลในขดลวด Z มีทิศทางจาก D ไป C ในเวลาต่อมาไปก็จะเป็นไปใน ท่วงนองเดียวกันกับการที่กระแสไหลในขดลวด W คือกระแสจะไหลอยู่ในขดลวด Z ระยะเวลาและ รูปคลื่นของแรงดันกลับก็จะ shift ไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงจุด K ตัว Y จะกลับมาเป็นขั้ว บวกอีกก็จะทำให้กระแสไหลในขดลวด W ในช่วงเวลาต่อมา

ส่วนตามรูป 5.7, 5.13 ซึ่งเป็นรูปคลื่นในขณะที่มีความเร็วของมอเตอร์ 1500 rpm เหมือนกัน จะเห็นว่ากระแสจะไหลในขดลวดอาร์เมเจอร์ W เพียงขดเดียว และขนาดของกระแส ค่อนข้างเท่ากัน ทั้งนี้เนื่องจากความเร็วของมอเตอร์เกือบจะเท่ากับ 1500 rpm จริง ๆ จึงทำให้ เมื่อมีสัญญาณไปจุดขนวน thyristor P, P' ก็จะตรงกับขณะที่ตัว Y เป็นขั้วบวกและเมื่อมี สัญญาณไปจุดขนวน thyristor N, N' ก็จะตรงกับขณะที่ตัว Y เป็นลบและมีขนาดของแรงดัน เกือบเท่ากัน เป็นผลให้กระแสจึงไหลในขดลวดอาร์เมเจอร์ W เพียงขดเดียว และจากรูปจะ เห็นว่าขนาดของกระแสยังไม่เท่ากันจริง ๆ แสดงว่ารูปคลื่นยังมีการ shift เล็กน้อย เมื่อเวลา ผ่านไปนาน ๆ รูปคลื่นจะ shift ไปจนกระทั่งทำให้เมื่อมีสัญญาณมาจุดขนวน thyristor P, P'

ก็จะตรงกับขณะที่ขั้ว Y มีศักย์เป็นลบพอดี thyristor P' จะเป็นตัวนำกระแส เป็นผลให้กระแสไหลในขดลวด Z ไปอีกช่วงเวลานึงจนกระทั่งถึงอีกช่วงเวลานึงกระแสก็จะไหลในขดลวด P อีก ซึ่งจะเป็นไปในทำนองเดียวกันนี้ต่อไปเรื่อย ๆ

ส่วนตามรูปอื่นกระแสในขดลวดก็จะผลัดกันไหลระหว่างขดลวด P และขดลวด Z ซึ่งจะไหลในขดลวดใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับสภาพของขั้ว X, Y ของแรงดันสลับที่จ่ายเข้ามาทางวงจรรออาร์เมเจอร์ทั้งโคกล่างมาแล้ว

สรุปแล้วขีดความสามารถในการทำงานที่ความเร็วต่าง ๆ ของมอเตอร์จะขึ้นอยู่กับมุม trigger angle เช่นที่มุม $+40^{\circ}$ จะสามารถทำงานได้ที่ความเร็วสูงกว่าที่มุม $+20^{\circ}$ และที่มุม $+20^{\circ}$ จะทำงานได้ที่ความเร็วสูงกว่ามุม 0° และ -10° โดยที่การคอมมิวเตชันยังสมบูรณ์อยู่

FIG. 5.1

วงจรของขดลวดอาร์มเจอร์

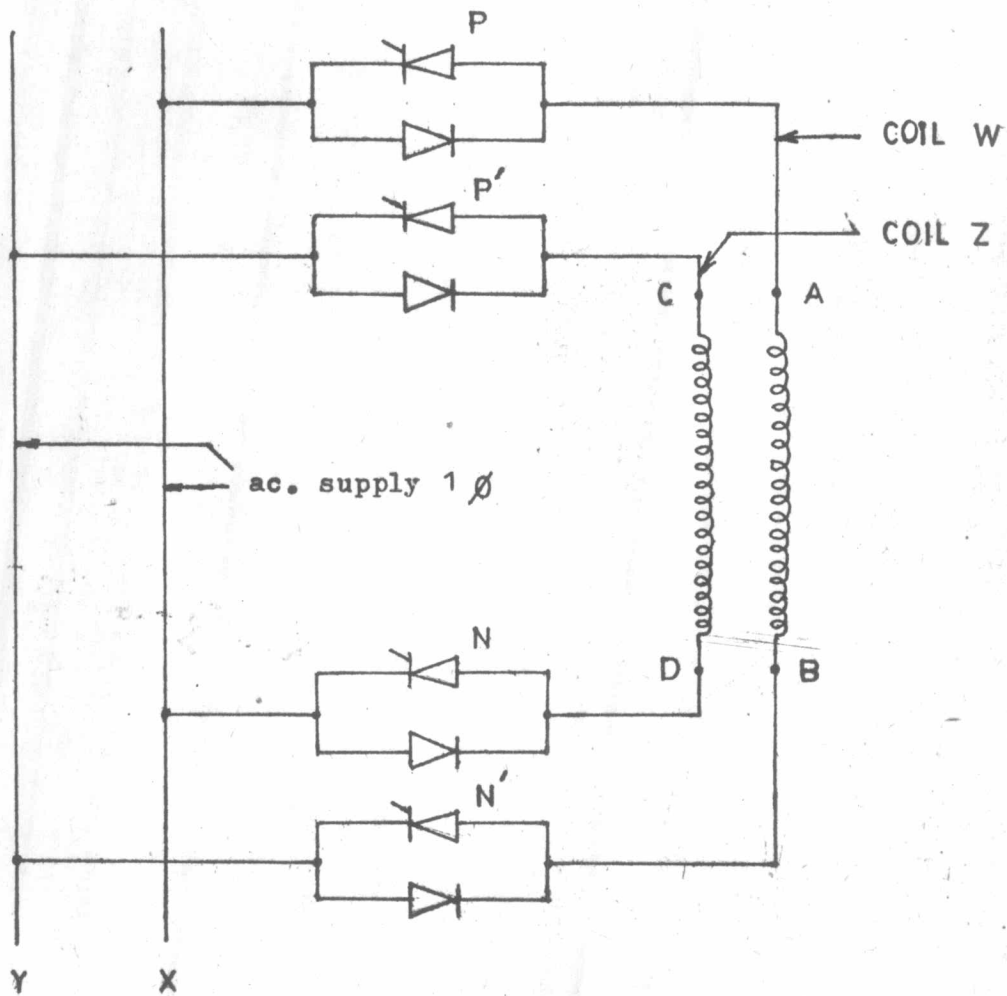
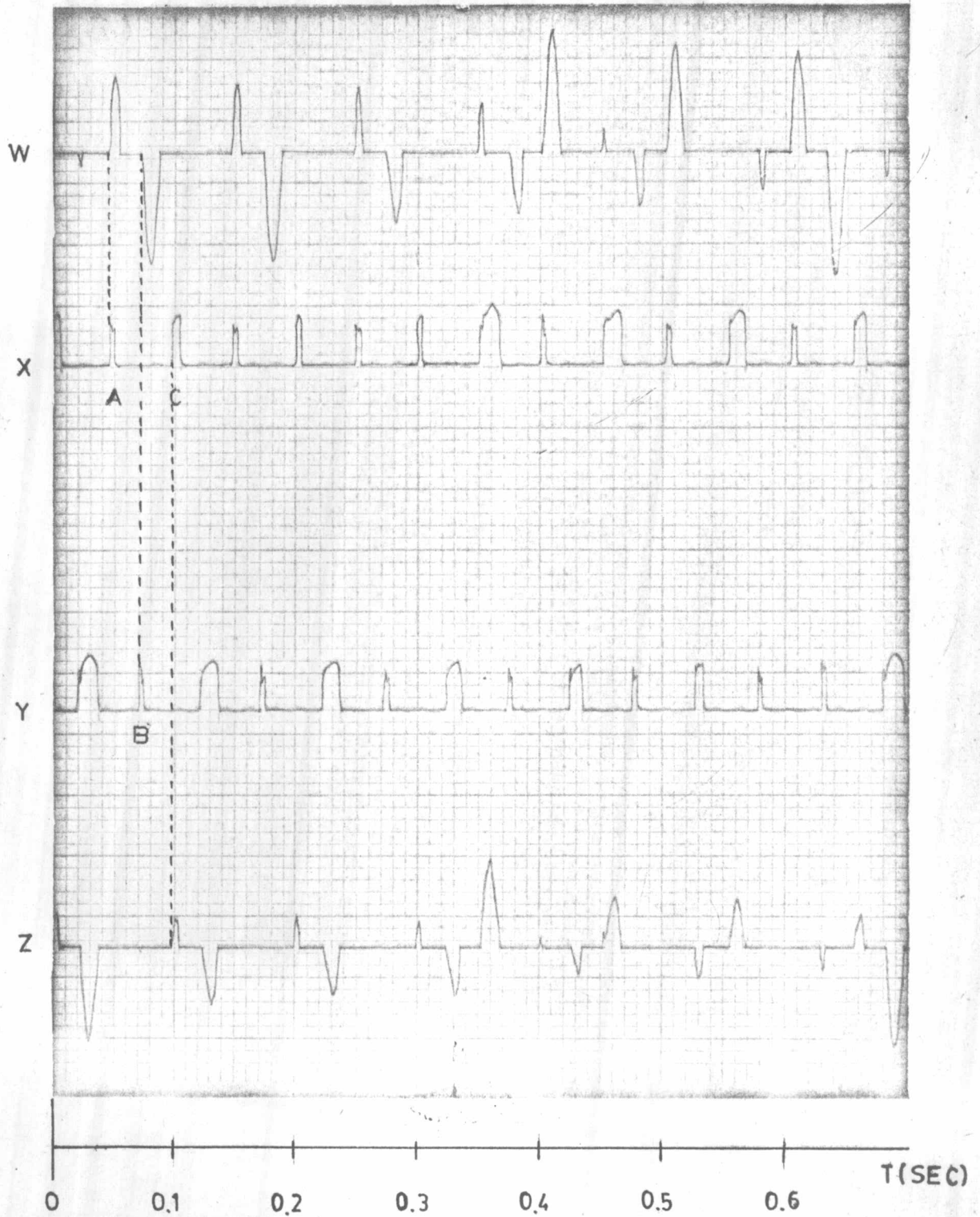

FIG. 5.2

speed 600 rpm, trigger angle = + 40°

ไม่มีกระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก

W,Z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์

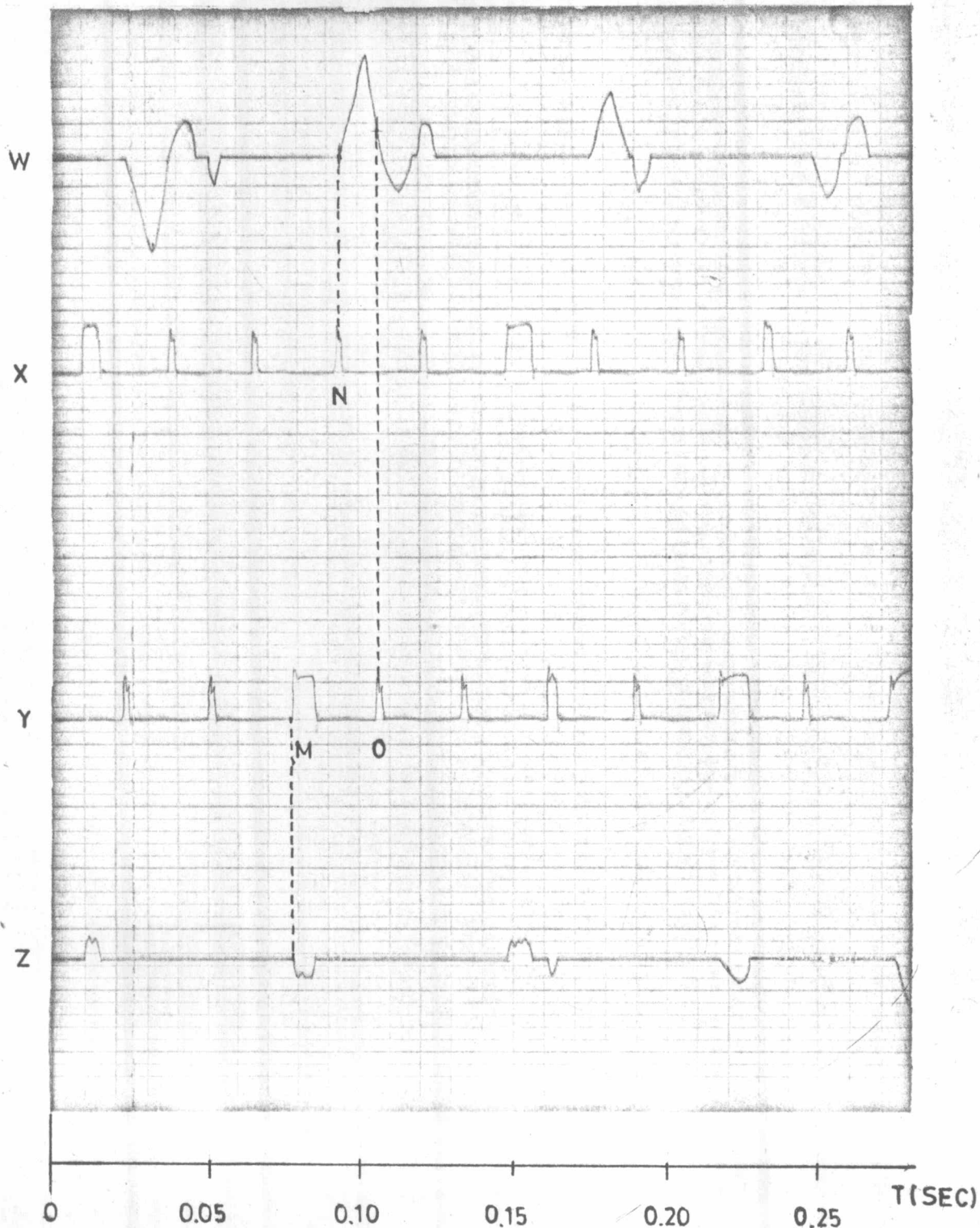
X รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนาน thyristor P,P'

Y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนาน thyristor N,N'

FIG. 5.3

speed 1060 rpm, trigger angle = + 40°

ไม่มีกระแสในขั้วลวดสนามแม่เหล็ก

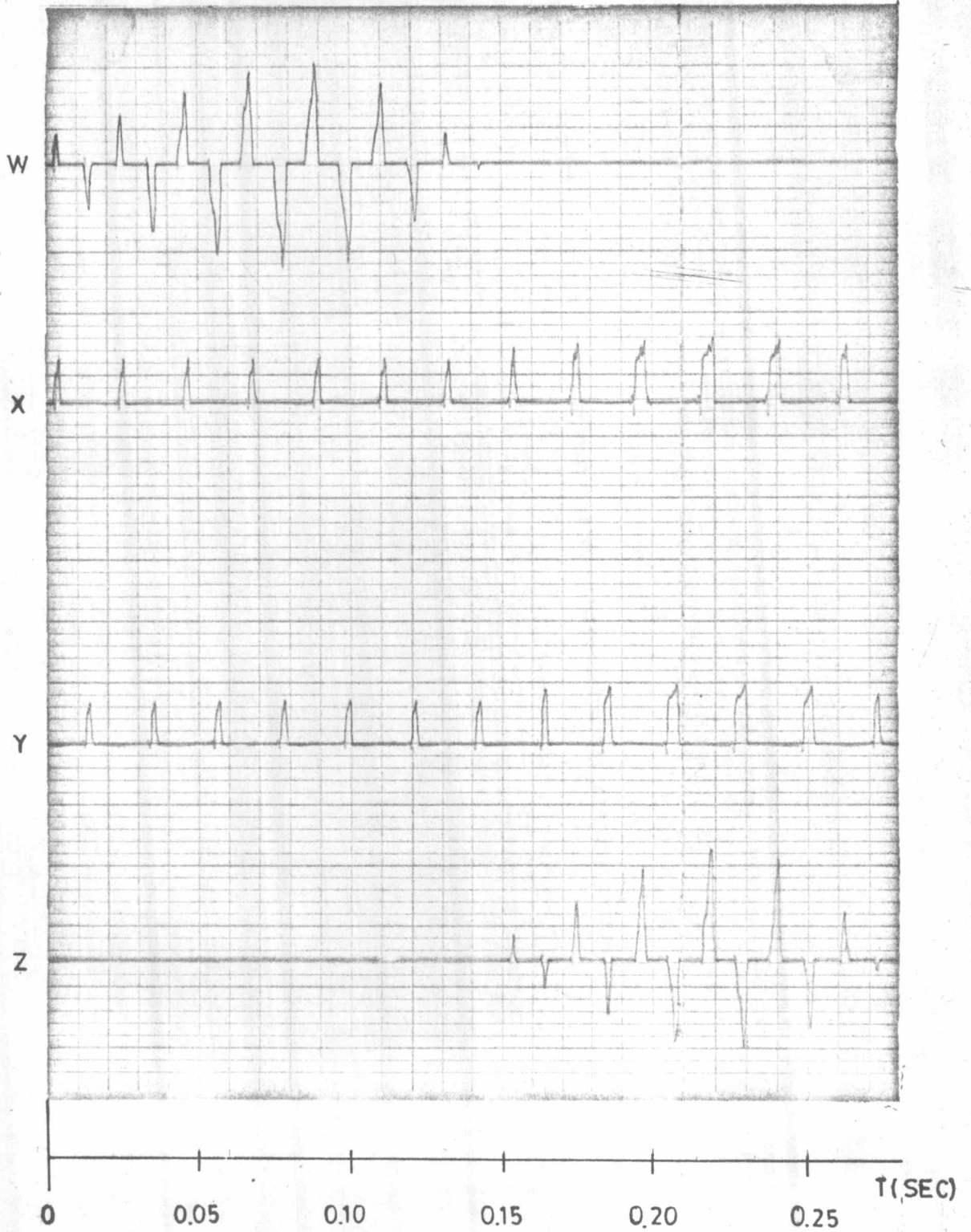

W, Z รูปคลื่นของกระแสในขั้วลวดอาร์เมเจอร์
 X รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดชนวน thyristor P, P'
 Y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดชนวน thyristor N, N'

FIG. 5.4

speed 1500 rpm, trigger angle = + 40°

มีกระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 1.2A.

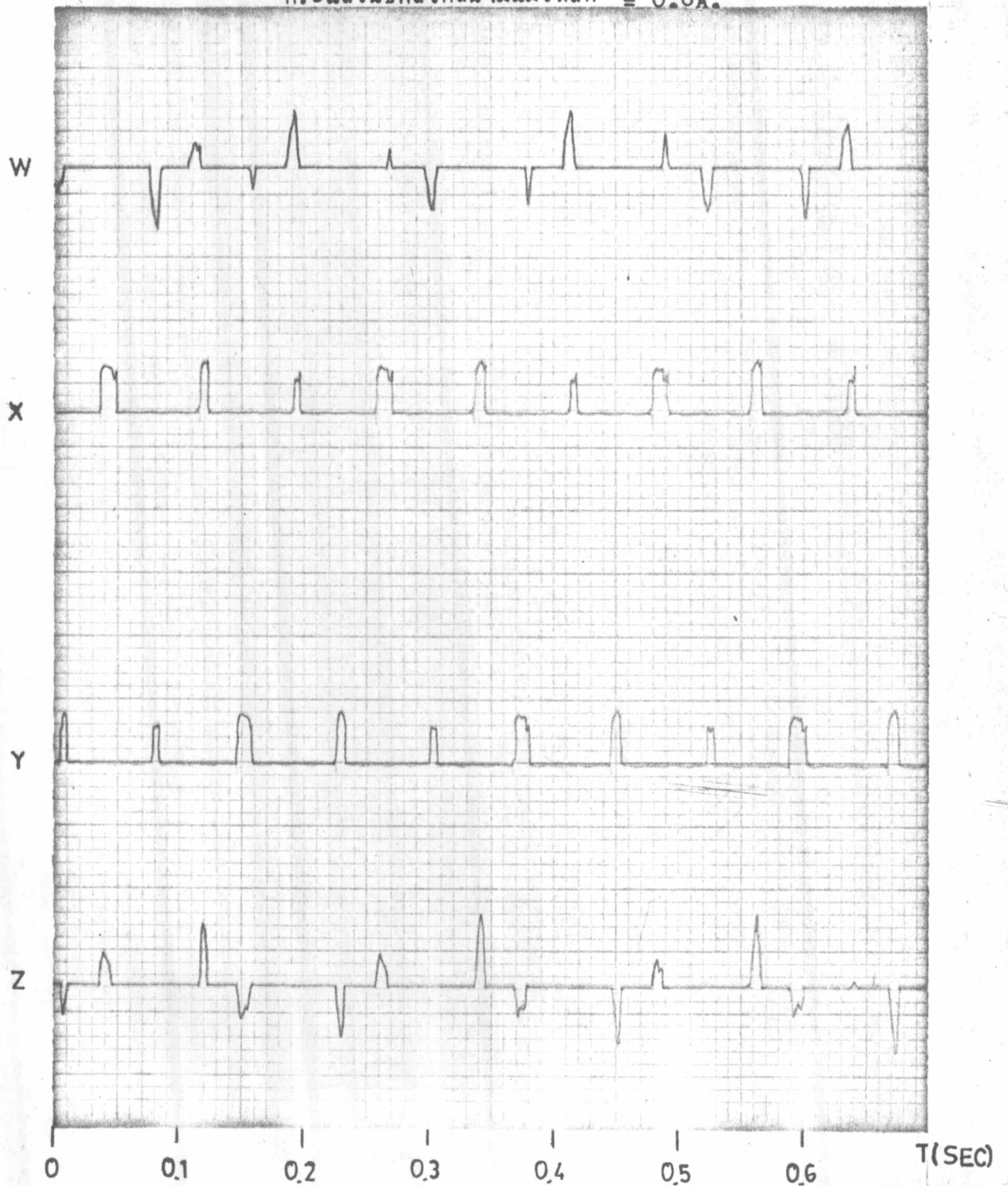

W, Z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์
X รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนาน thyristor P,P'
Y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนาน thyristor N,N'

FIG. 5.5

speed 400 rpm, trigger angle = + 40°

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 0.6A.

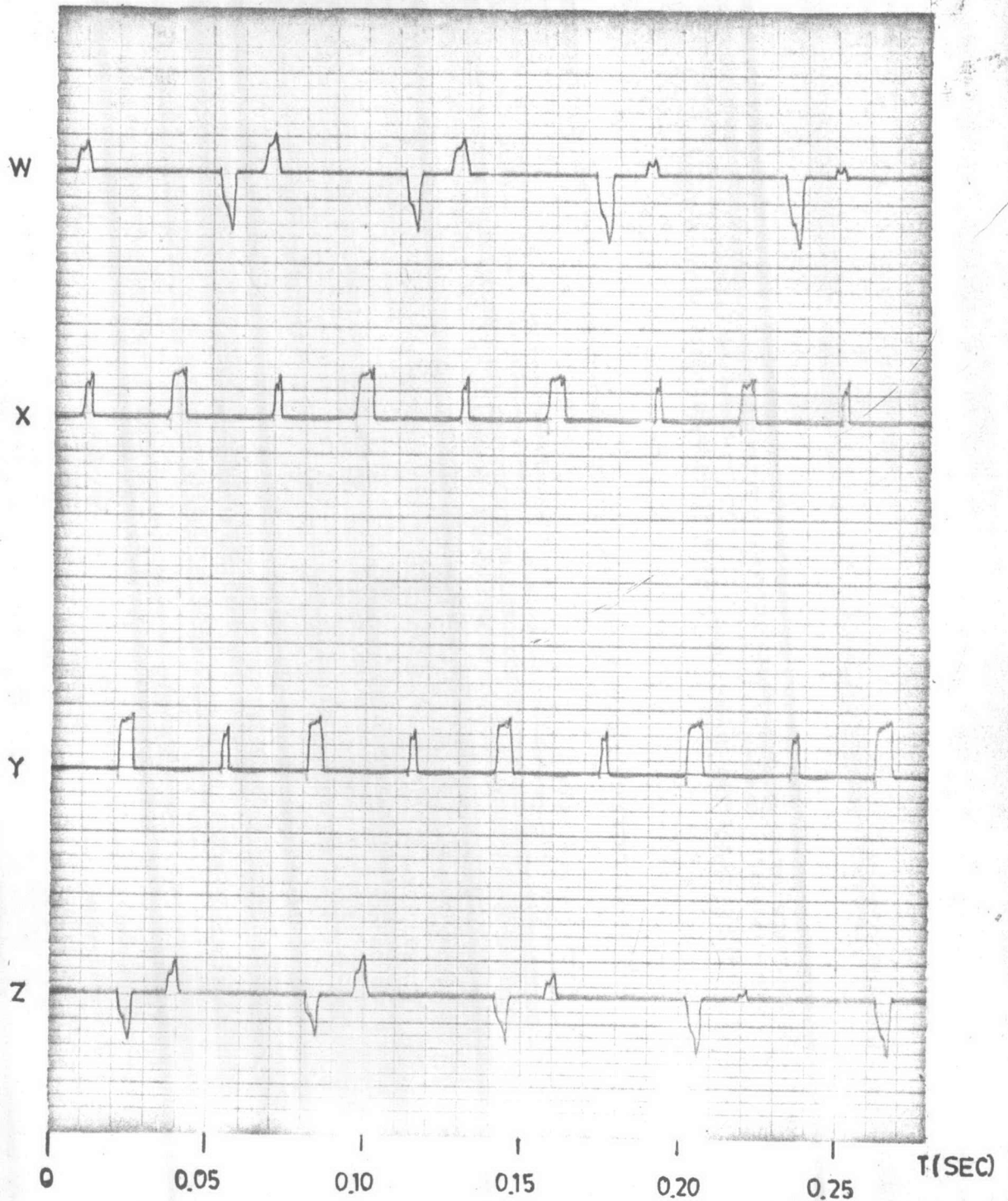

W, Z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์
 X รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดชนวน thyristor P,P'
 Y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดชนวน thyristor N,N'

FIG. 5.6

speed 1000 rpm, trigger angle = + 40°

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 0.6A.

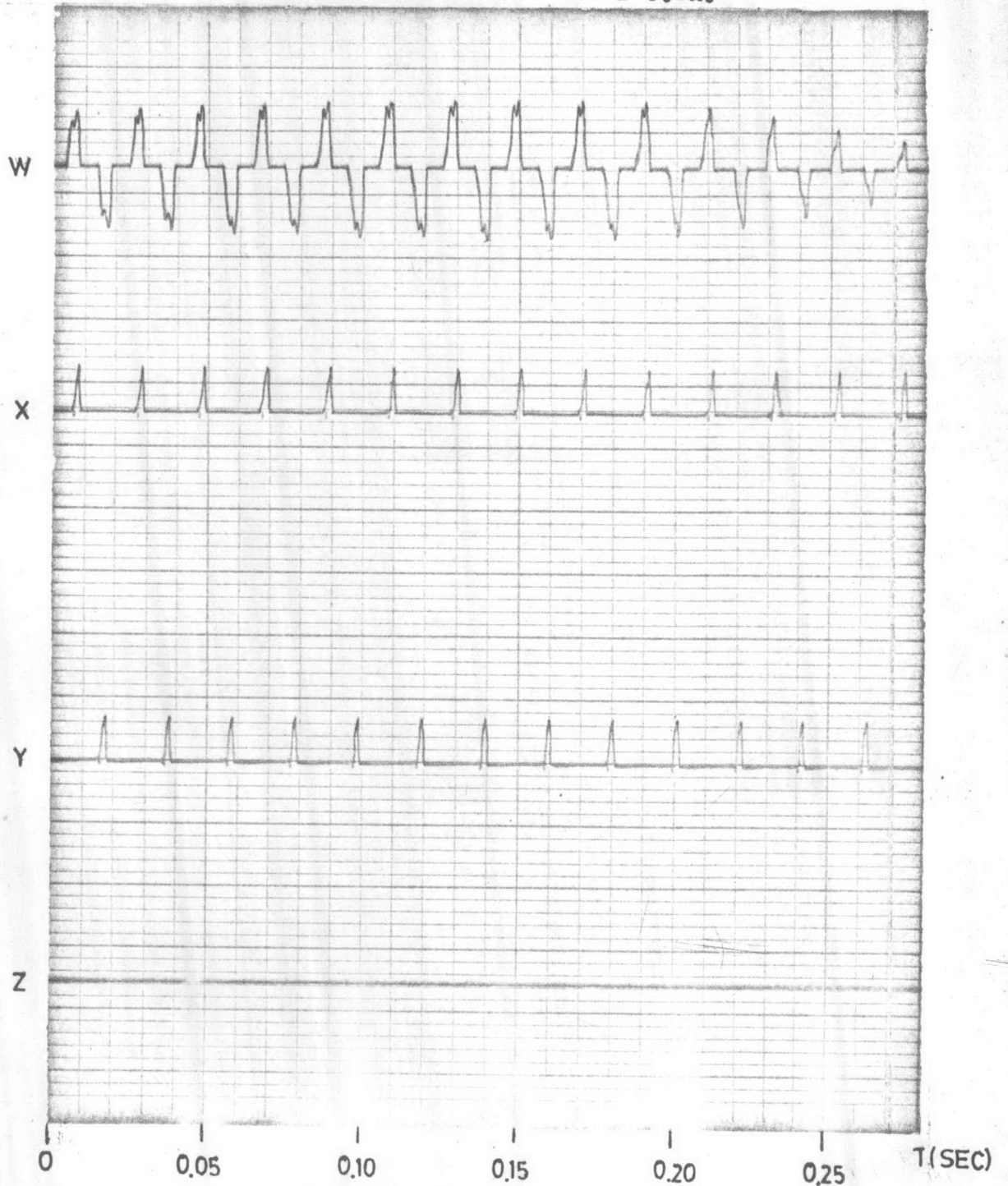

w, z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์
 x รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนวน thyristor P,P'
 y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนวน thyristor N,N'

FIG. 5.7

speed 1500 rpm, trigger angle = + 40°

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 0.6A.

w, z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์

x รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor P, P'

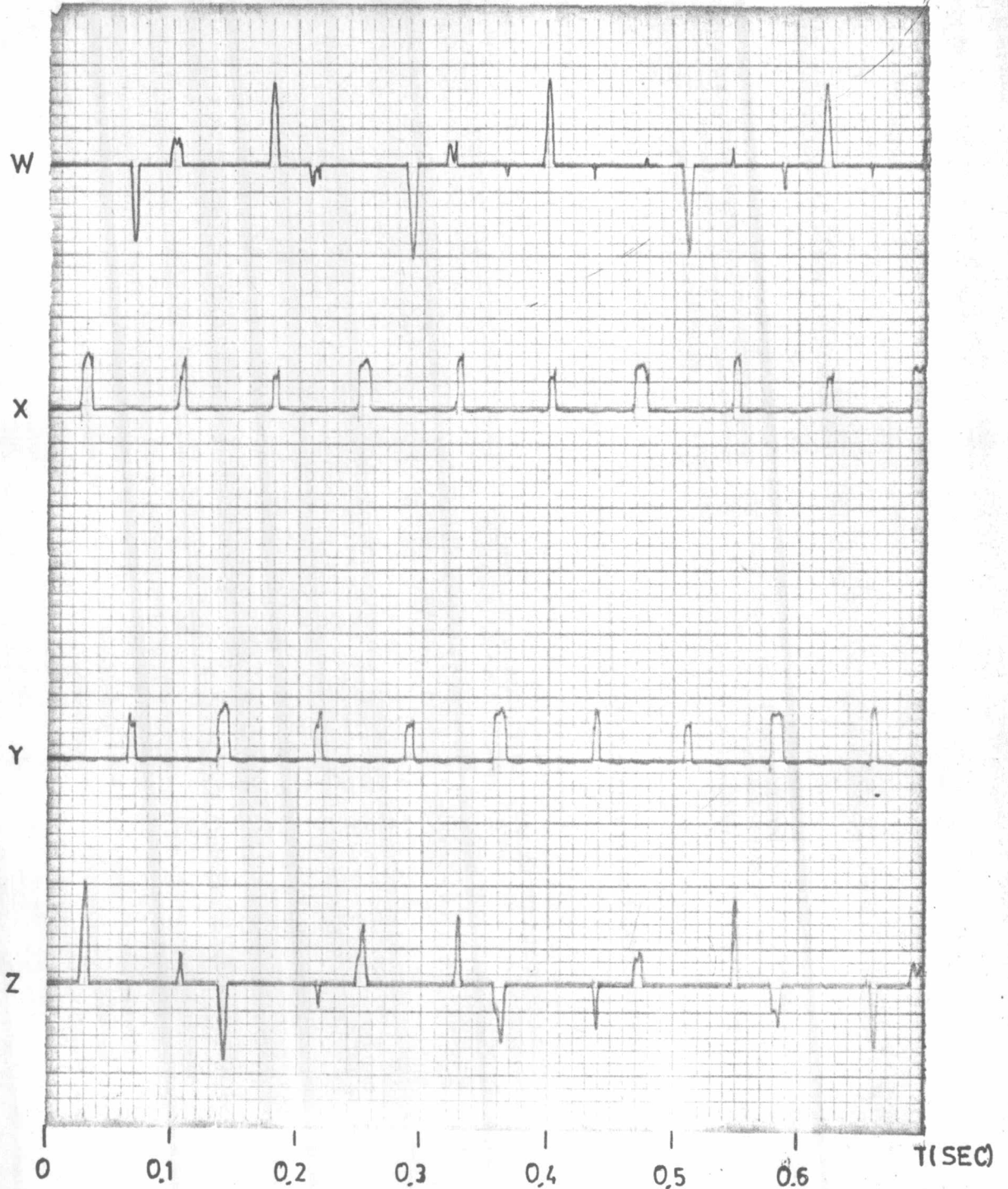
y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor N, N'

๕๖

FIG.5.8

speed 400 rpm, trigger angle = $+40^\circ$

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 1.2A.

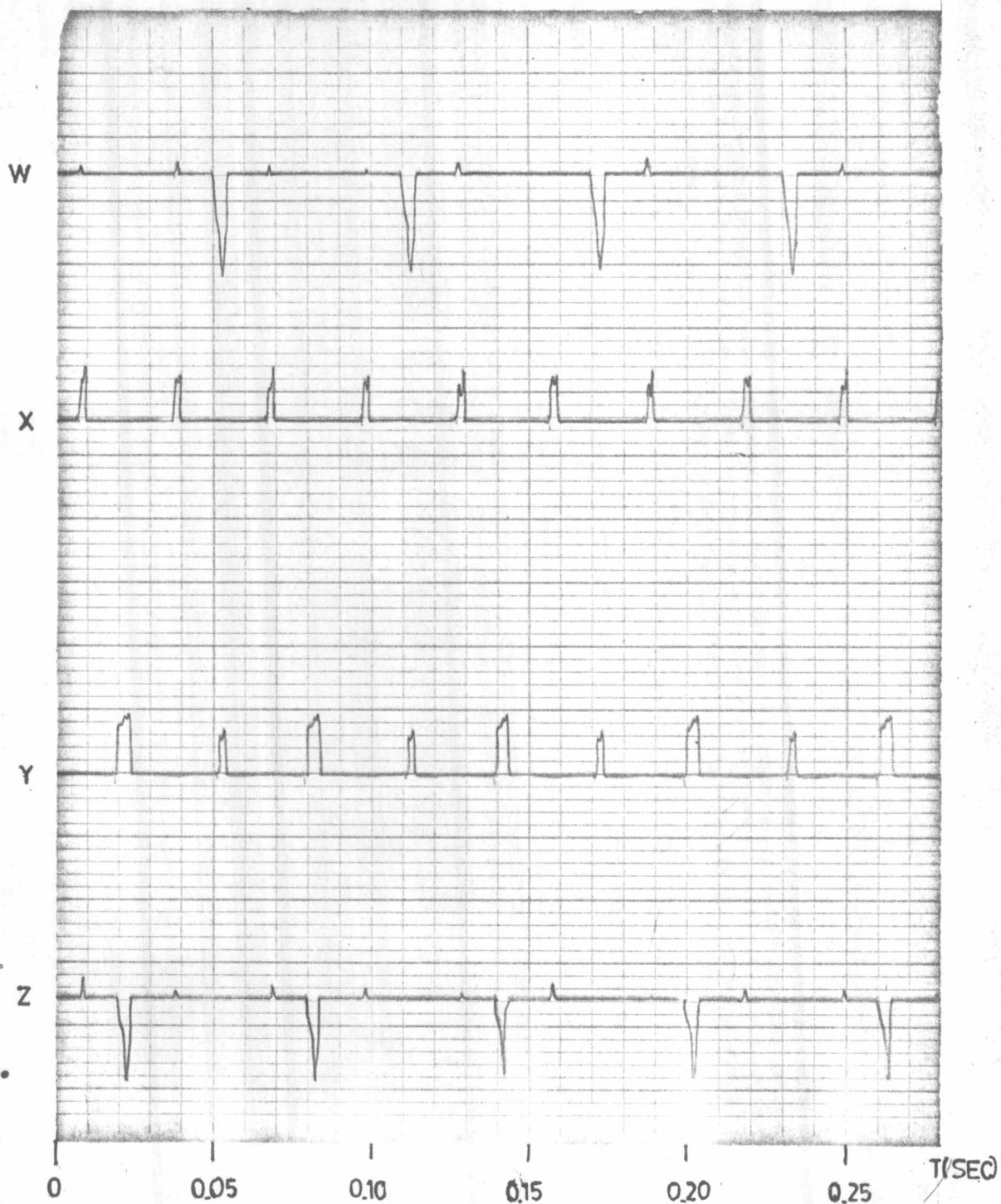

- w,z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์
- x รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor P,P'
- y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor N,N'

FIG.5.9

speed 1000 rpm, trigger angle = $+40^\circ$

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 1.2A.

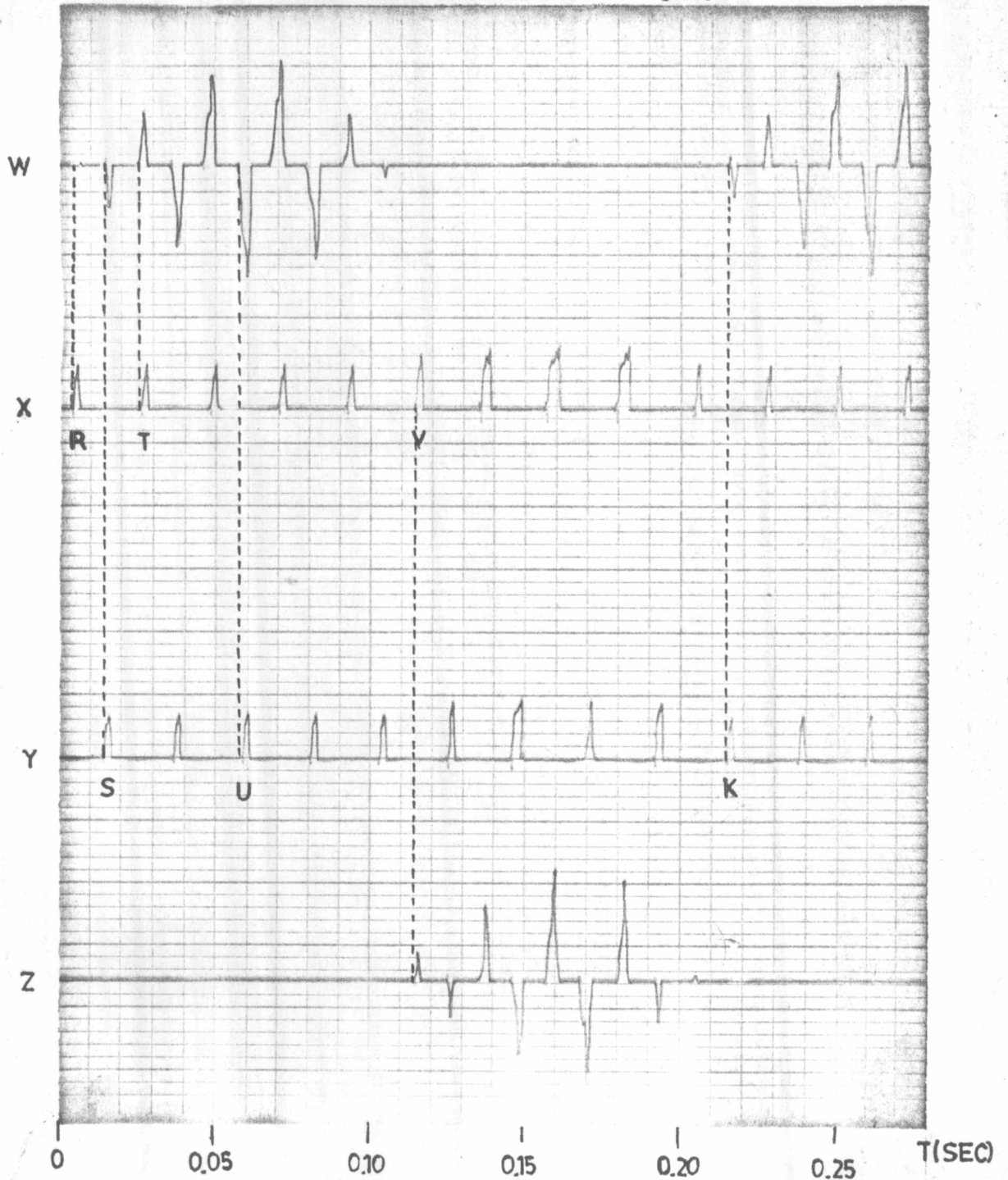

- w, z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์
 x รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนวน thyristor P,P'
 y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนวน thyristor N,N'

FIG. 5.10

speed 1500 rpm, trigger angle = $+40^\circ$

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 1.2A.

W, Z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์

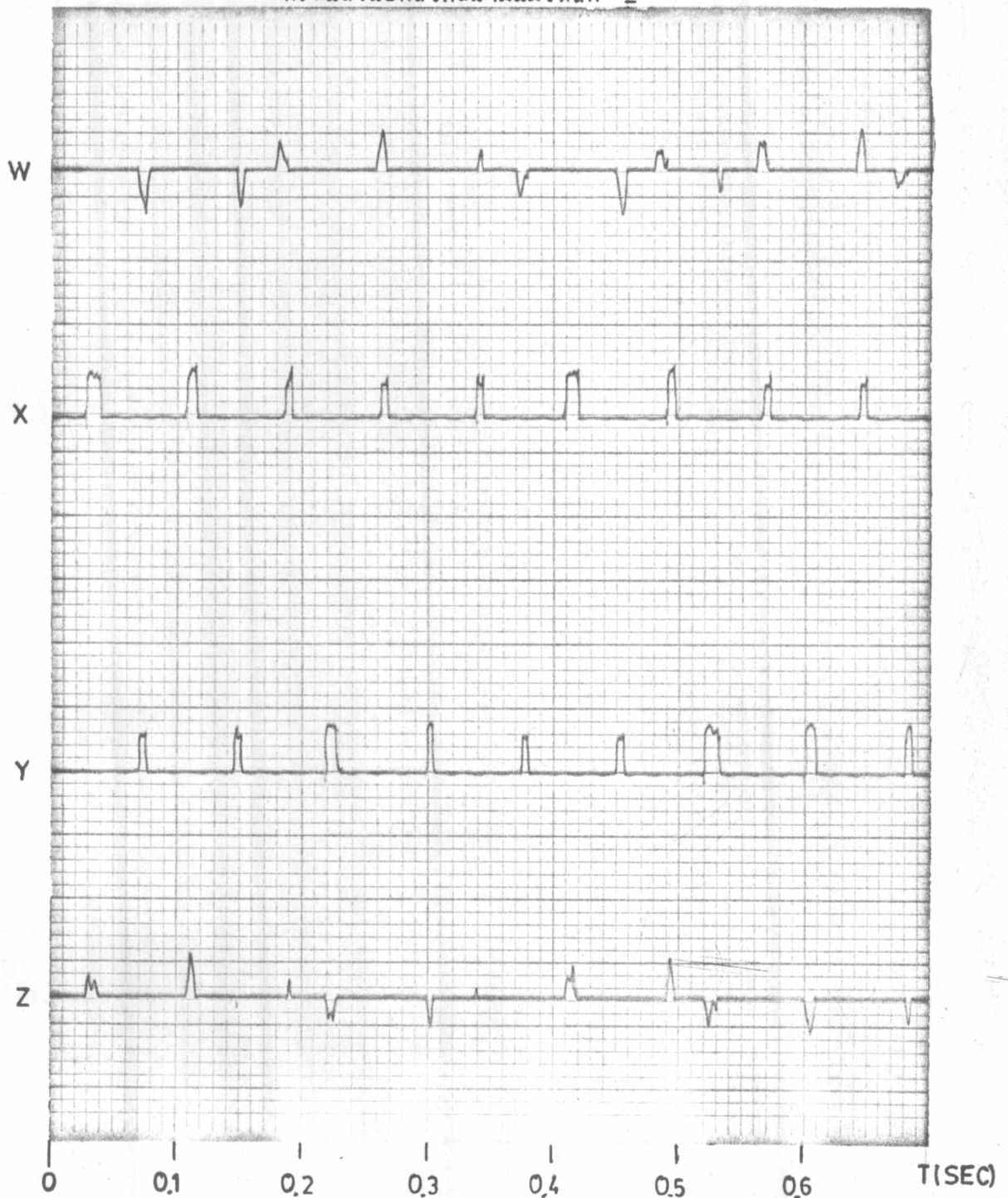
X รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนาน thyristor P,P'

Y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนาน thyristor N,N'

FIG. 5.11

speed 400 rpm, trigger angle = + 20°

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 0.6A.

W, Z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์

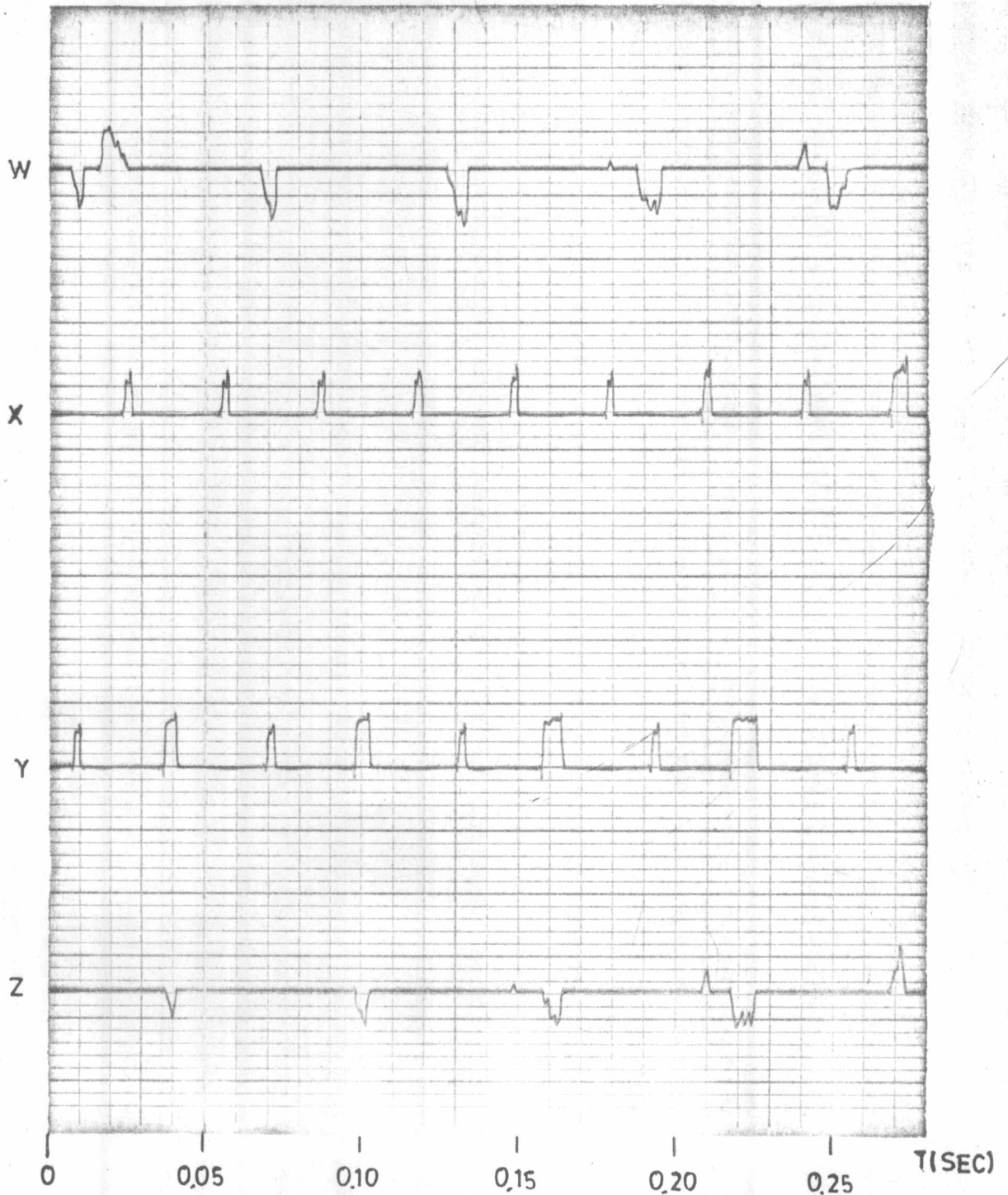
X รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor P, P'

Y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor N, N'

FIG. 5.12

speed 1000 rpm, trigger angle = + 20°

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 0.6A.

W, Z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์

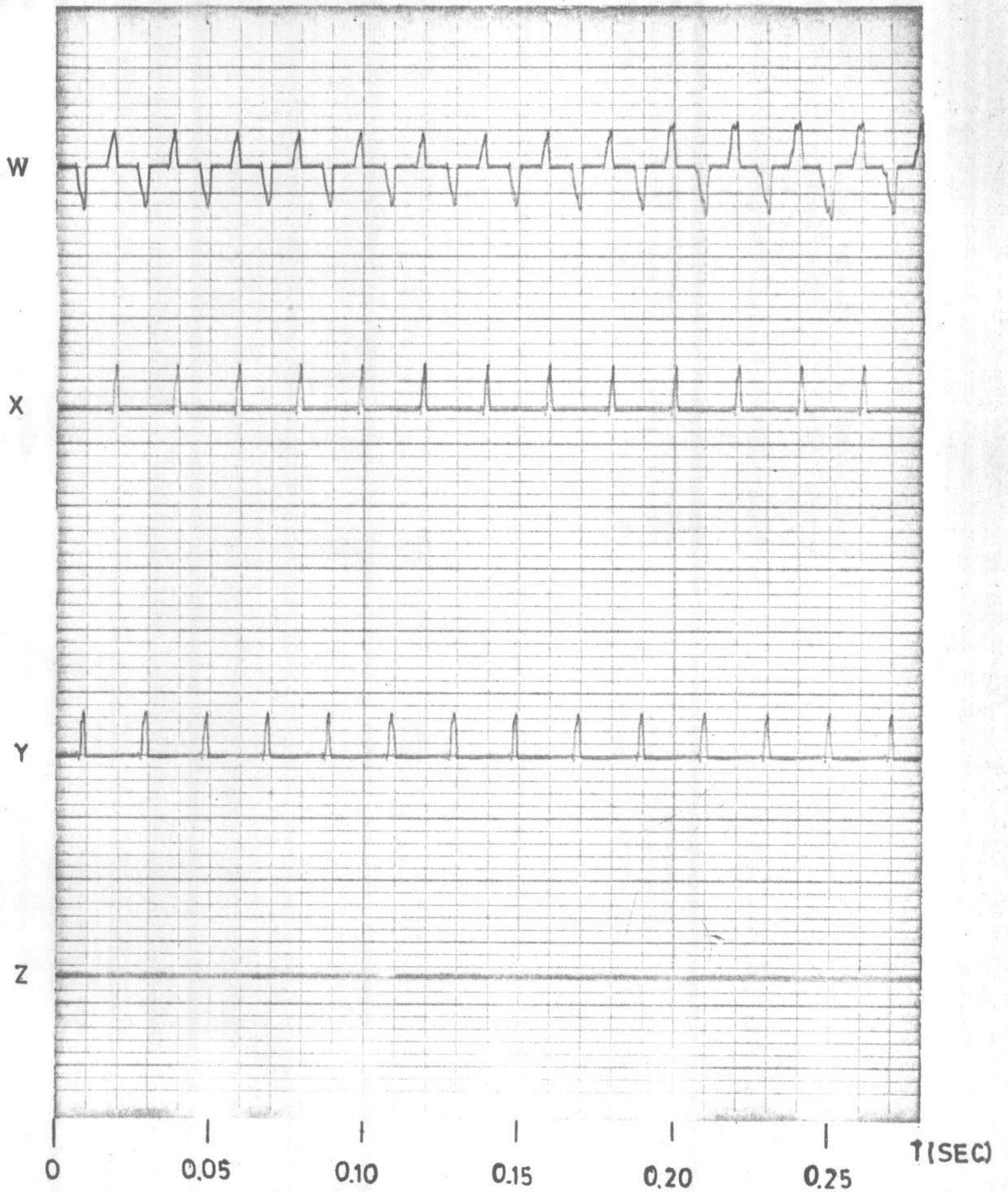
X รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor P,P'

Y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor N,N'

FIG. 5.13

speed 1500 rpm, trigger angle = + 20°

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 0.6A.

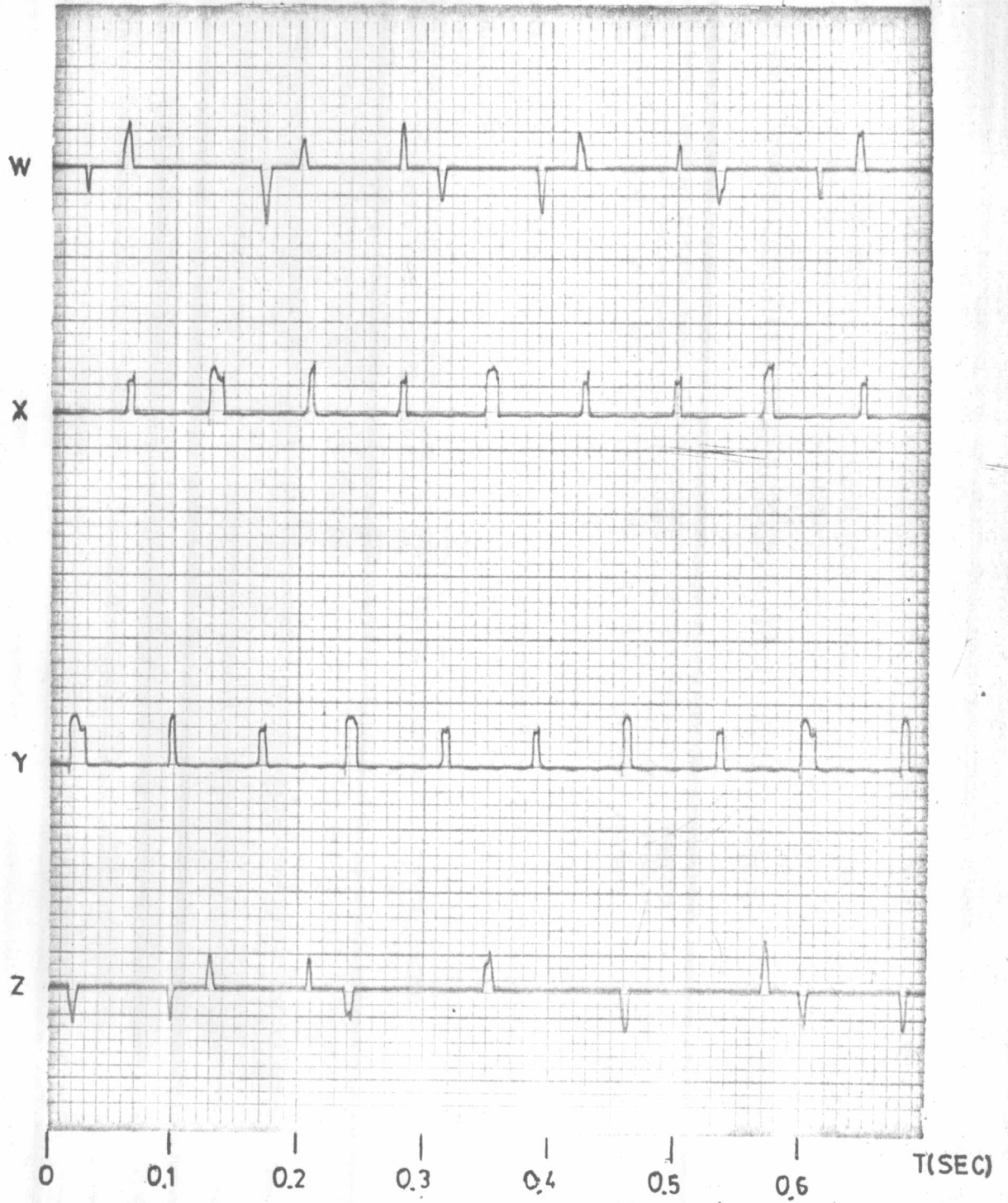

w, z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์
 x รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนาน thyristor P,P'
 y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนาน thyristor N,N'

FIG.5.14

speed 400 rpm, trigger angle = + 20°

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 1.2A.

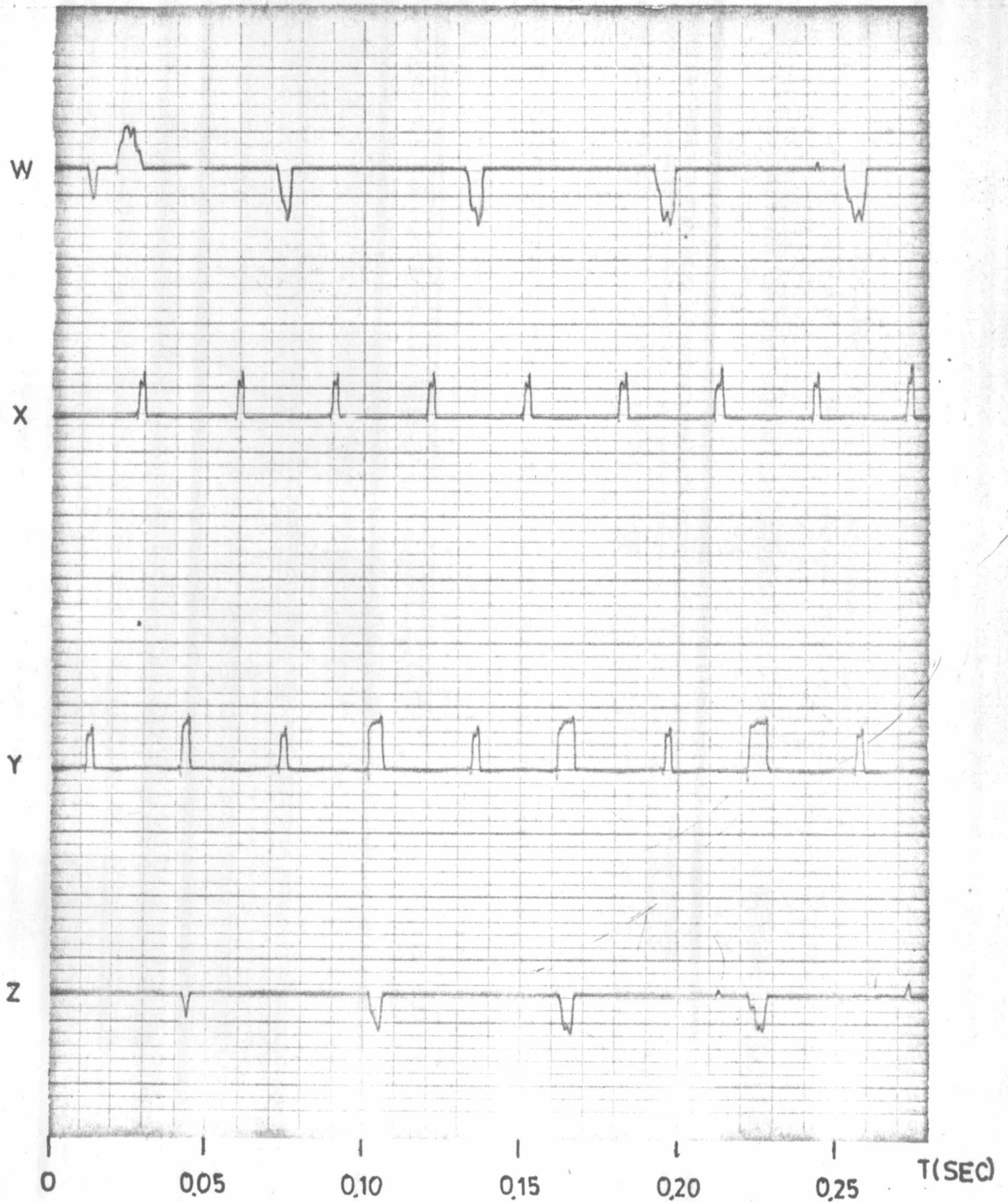

w,z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์
 x รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor P,P'
 y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor N,N'

FIG.5.15

speed 1000 rpm, trigger angle = + 20°

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 1.2A.

- W, Z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์
- X รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนวน thyristor P, P'
- Y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนวน thyristor N, N'

FIG. 5.16

speed 1500 rpm, trigger angle = + 20°

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 1.2A.

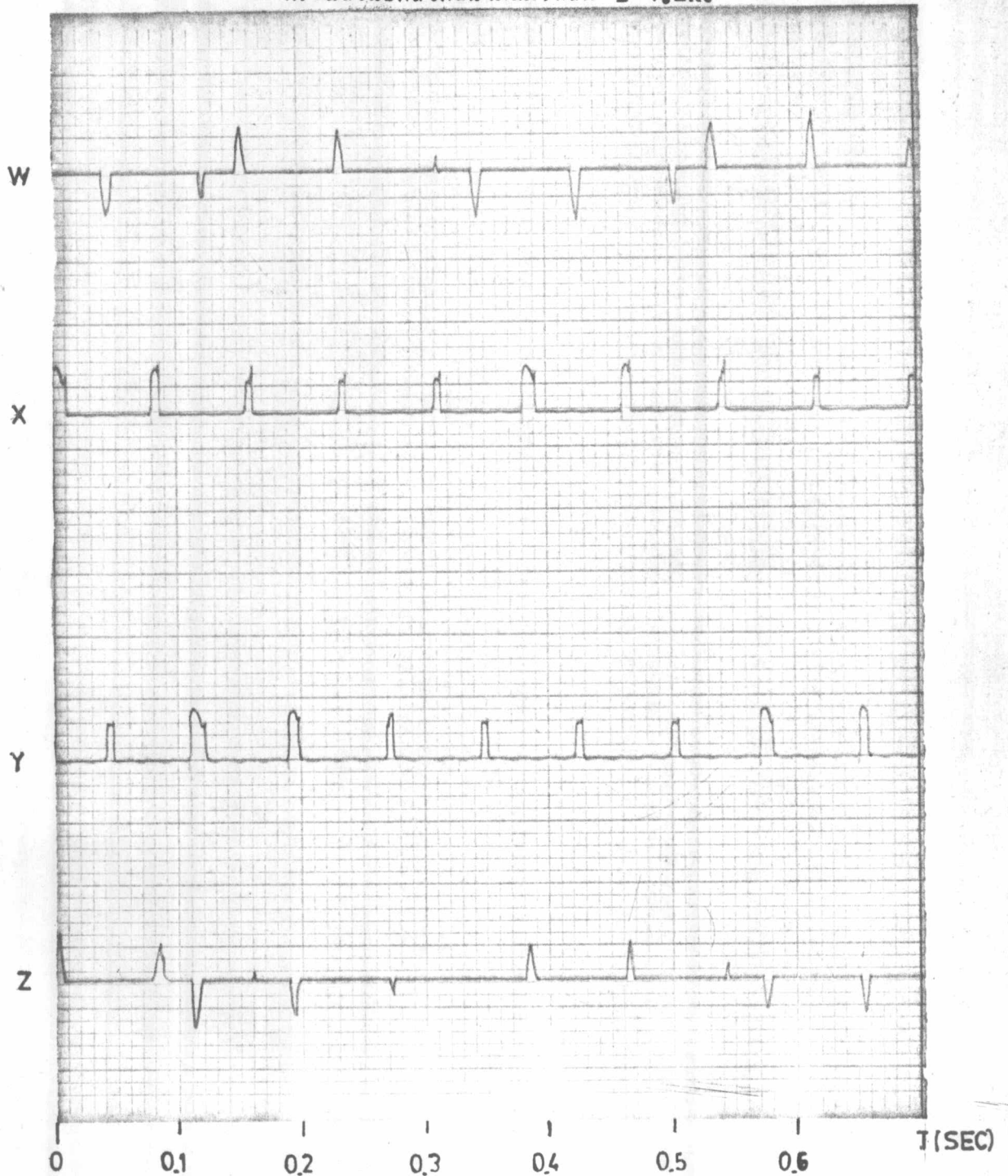

- w, z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์
- x รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor P, P'
- y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor N, N'

FIG.5.17

speed 400 rpm, trigger angle = 0°

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 1.2A.

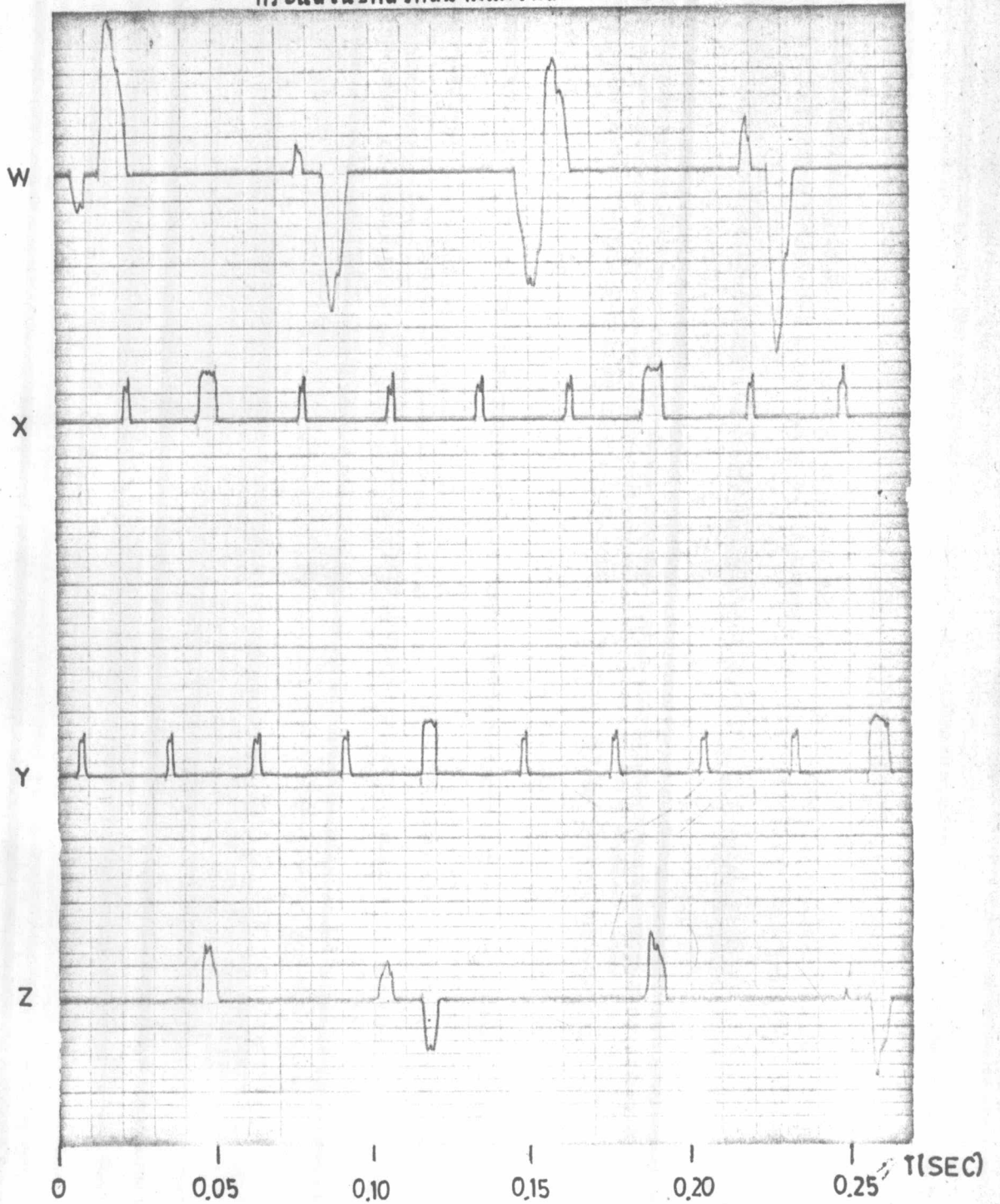

- W, Z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์
 X รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor P, P'
 Y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor N, N'

FIG.5.18

speed 1100 rpm, trigger angle = 0°

กระแสในขลาควตสามแม่เหล็ก = 1.2A.

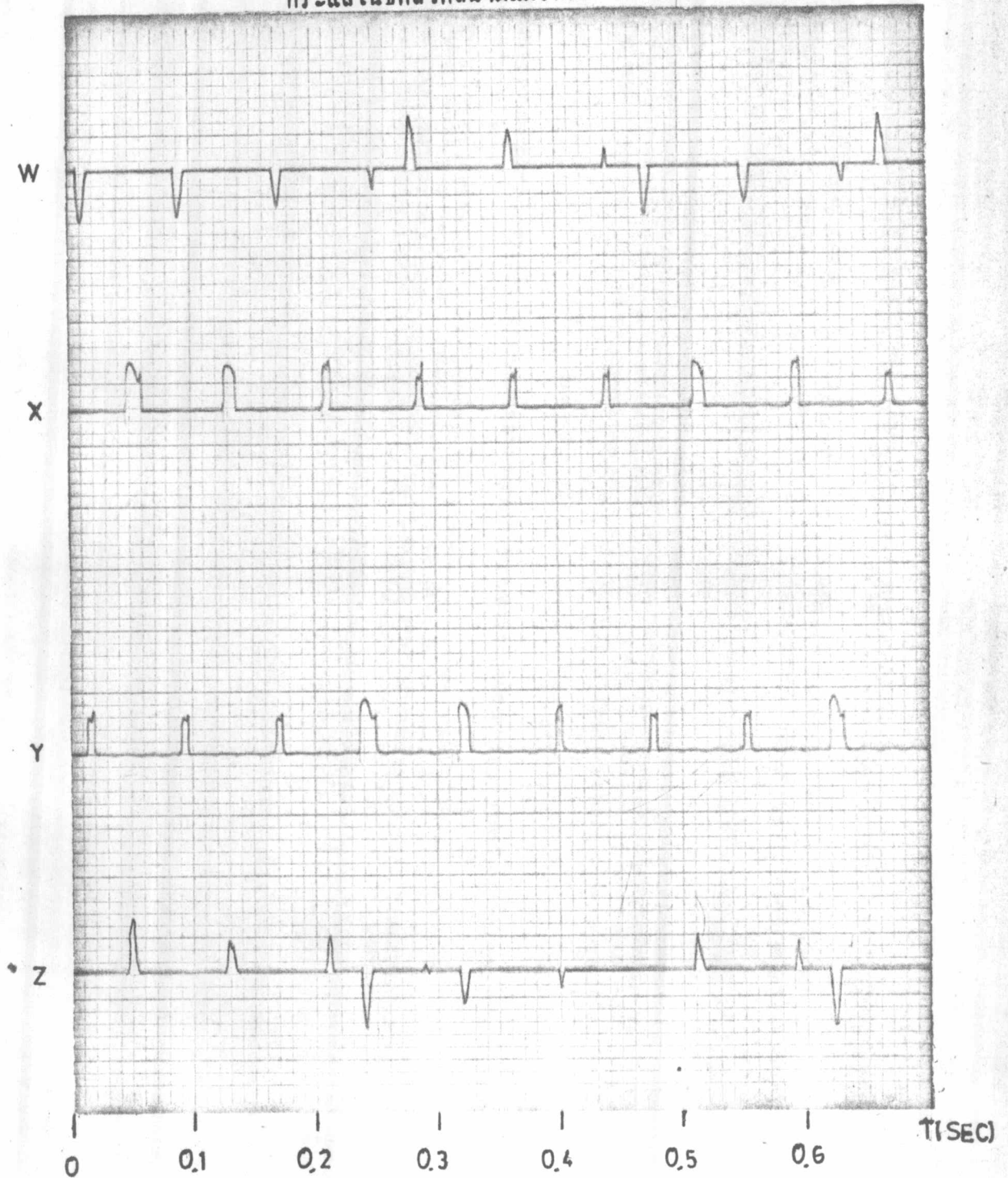

- w,z รูปคลื่นของกระแสในขลาควตอาร์เมเจอร์
- x รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor P,P'
- y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor N,N'

FIG. 5.19

speed 400 rpm, trigger angle = -10°

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 1.2A.

W, Z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์

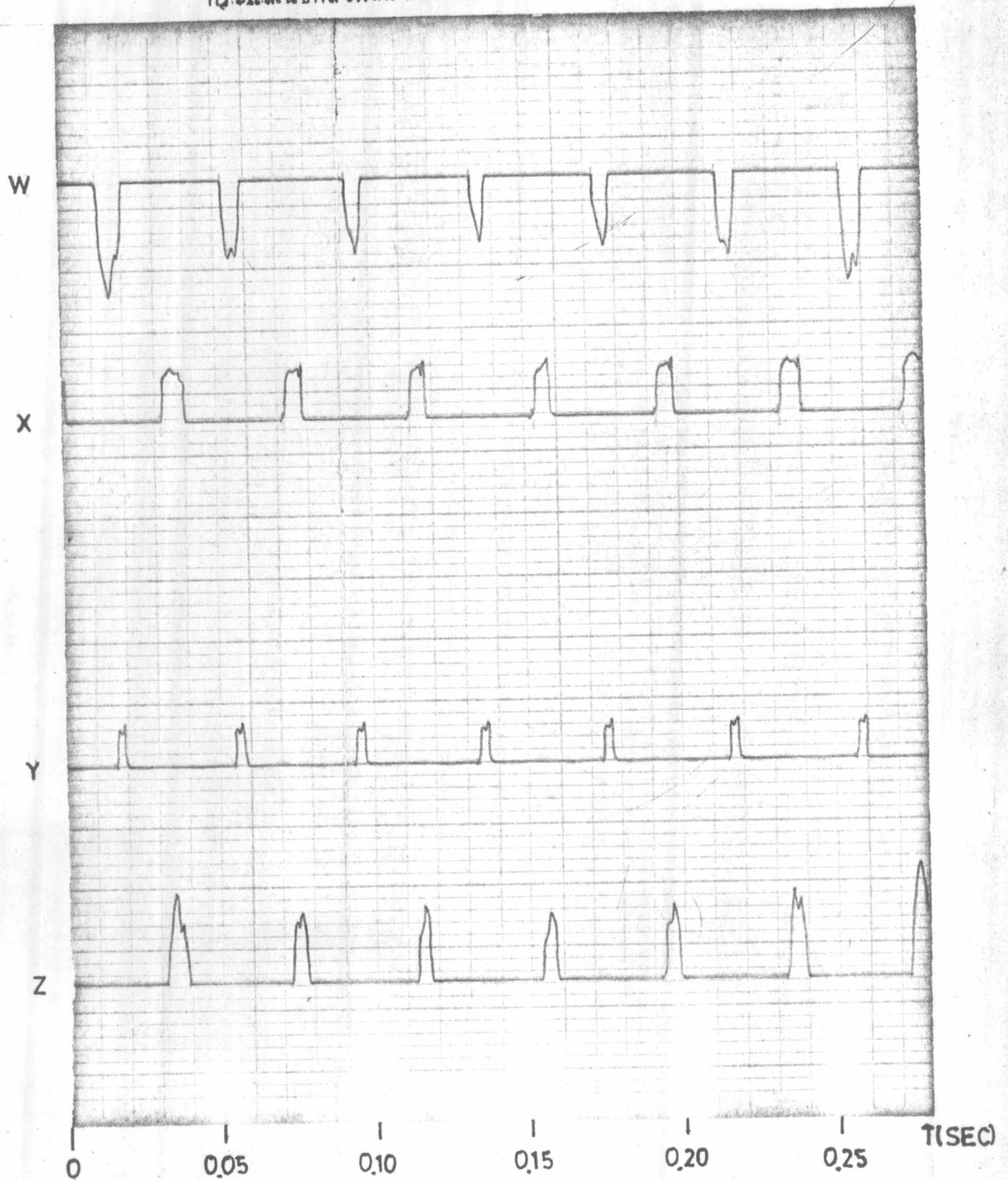
X รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor P, P'

Y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขบวน thyristor N, N'

FIG. 5.20

speed 890 rpm, trigger angle = -10°

กระแสในขดลวดสนามแม่เหล็ก = 1.2A.

W, Z รูปคลื่นของกระแสในขดลวดอาร์เมเจอร์
 X รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนวน thyristor P,P'
 Y รูปคลื่นของสัญญาณแรงดันที่ไปจุดขนวน thyristor N,N'